

UZASADNIENIE

Powód Prokura Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. dochodził w postępowaniu upominawczym od pozwanych A. K. i R. K. zapłaty na swoją rzecz kwoty 364.896,58 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Uzasadniając roszczenie powód wskazał, że w dniu 14 grudnia 2007 roku pozwani zawarli z wierzycielem pierwotnym (...) Bank S.A. w K. – DOM Oddziałem w Ł. umowę kredytu hipotecznego nr (...), na mocy której bank udzielił pozwanyemu kredytowi w kwocie 134.489,61 zł indeksowanego kursem franka szwajcarskiego (...). Na dzień sporządzenia umowy równowartość kredytu wyrażona w walucie obcej stanowiła kwotę 64.908,11 CHF. Zabezpieczeniem spłaty zobowiązania była hipoteka kaucyjna na nieruchomości położonej w J. o nr KW: (...). Nieruchomość ta została sprzedana w drodze licytacji, więc konieczne stało się uzyskanie tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę do wypłaty środków pochodzących ze sprzedaży ww. nieruchomości, które znajdują się na rachunku depozytowym Ministra Finansów. Wobec niewywiązywania się z płatności zadłużenia bank pismem z dnia 16 sierpnia 2010 roku wypowiedział ww. umowę, co spowodowało postawienie zobowiązania w stan wymagalności po upływie okresu wypowiedzenia. Wobec niespłacenia zobowiązania wierzyciel pierwotny w dniu 20 grudnia 2010 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, któremu Sąd Rejonowy w Jaworznie w sprawie o sygn. akt I Co 6116/10, postanowieniem z dnia 4 stycznia 2011 roku nadał klauzulę wykonalności. Wierzyciel pierwotny wszczął u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaworznie W. W. postępowanie egzekucyjne prowadzone przeciwko ww. pozwanyemu na podstawie ww. tytułu wykonawczego, które to postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2015 roku w sprawie Km 490/11 zostało umorzone. W dniu 31 marca 2014 roku powód zawarł z wierzycielem pierwotnym (...) Bank S.A. umowę przelewu ww. wierzytelności, na mocy której została ona przeniesiona na stronę powodową wraz z wszelakimi zabezpieczeniami. W księdze wieczystej dokonano również wpisu o zmianie wierzyciela hipotecznego, co skutkowało przejściem wierzytelności hipotecznej wraz z zabezpieczeniem.

Strona powodowa wskazała, że na dochodzą należność w wysokości 361.896,58 zł składają się kwoty:

- 201.653,00 zł – tytułem należności głównej tj. tytułem pozostałego do spłaty kapitału kredytu,

- 163.243,58 zł – tytułem odsetek, w tym:

a) 2.852,86 zł – tytułem odsetek umownych naliczonych przez wierzyciela pierwotnego do dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności,

b) 116.551,91 zł – tytułem odsetek karnych naliczonych przez poprzedniego wierzyciela do dnia zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności,

c) 43.838,81 zł – tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych przez stronę powodową od kwoty należności głównej po dniu zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu.

Ponadto strona powodowa oświadczyła, że odsetek ustawowych za opóźnienie dochodzi na podstawie art. 482 § 1 k.c.

Postanowieniem z dnia 28 października 2016 roku Sąd Okręgowy w Katowicach zawiesił postępowanie, wobec niewskazania w wyznaczonym terminie aktualnego adresu zamieszkania pozwanych.

Następnie wobec wskazania adresu strony pozwanej A. K. Sąd Okręgowy w Katowicach, postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2017 roku, podjął postępowanie w stosunku do ww. pozwanej, wobec doręczenia jej skutecznie korespondencji.

Następnie postanowieniem z dnia 20 grudnia 2017 roku Sąd Okręgowy w Katowicach na podstawie 182 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia powództwa umorzył postępowanie w stosunku do pozwanego R. K..

Podczas rozprawy przeprowadzonej w dniu 22 grudnia 2017 roku pozwana A. K. oświadczyła, iż toczy się wobec niej postępowanie egzekucyjne u Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaworznie W. W. z wniosku wierzyciela G. Bank w oparciu o kredyt hipoteczny będący podstawą powództwa.

Podczas rozprawy przeprowadzonej w dniu 21 lutego 2018 roku pozwana wniosła o oddalenie powództwa z uwagi na to, że kredyt hipoteczny, który otrzymałam był znacznie niższy niż dochodzona należność. Wskazała, iż na poczet należności komornik zlicytował jej mieszkanie, a z uzyskanej sprzedaży powinien zaspokoić wszelkie roszczenia związane z umową kredytu.

W piśmie z dnia 27 lutego 2018 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Jaworznie W. W. wskazał, że postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanym z wniosku G. (...) Bank zostało umorzone postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2015 roku.

Podczas rozprawy przeprowadzonej w dniu 11 kwietnia 2018 roku powód wskazał, że toczyło się postępowanie egzekucyjne z nieruchomości, która została sprzedana. Z uwagi na brak tytułu wykonawczego środki pieniężne nie zostały jednak wydane powodowi jako wierzycielowi hipotecznemu, a są przechowywane w depozycie. Pozwana z kolei wniosła o umorzenie postępowania, gdyż kredyt który otrzymała opiewał na kwotę 135.000,00 zł, którą jak twierdziła już dawno spłaciła, jednak bank zażądał wyższej kwoty. Podczas tej samej rozprawy Sąd ustanowił dla pozwanej A. K. pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego.

Pozwana pismem procesowym z dnia 14 czerwca 2018 roku wniosła o oddalenie powództwa, a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, iż roszczenie w całości jest przedawnione. Wyjaśniła, iż umowa kredytu została wypowiedziana przez wierzyciela hipotecznego w dniu 16 sierpnia 2010 roku z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. Należność stała się więc wymagalna z dniem 16 września 2010 roku. Biorąc pod uwagę okres przedawnienia, który wynosi 3 lata, roszczenie uległo przedawnieniu w dniu 16 września 2013 roku, a więc niemal 3 lata przed datą złożenia pozwu. Ponadto pozwana wskazała, że wszczęcie postępowania egzekucyjnego przez wierzyciela pierwotnego i czynności przez niego podejmowane nie odnoszą skutku względem powoda, bowiem jest on cesjonariuszem wierzytelności.

Pismem procesowym z dnia 17 lipca 2018 roku strona powodowa cofnęła pozew, bez zrzeczenia się roszczenia, w stosunku do pozwanej w zakresie żądania zasądzenia kwoty 136.264,24 zł wraz z dalszymi odsetkami za opóźnienie i wniosła o umorzenie postępowania w tym zakresie. Jednocześnie powód wniósł o zasądzenie na jej rzecz kwoty 228.632,34 zł na którą składa się:

- 201.653,00 zł – tytułem należności głównej tj. pozostałego do spłaty kapitału kredytu mieszczącej się w całości w kwocie hipoteki kaucyjnej, która wynosi 228.632,34 zł
- 26.979,34 zł – tytułem odsetek ustawowych za opóźnienie naliczonych przez stronę powodową od kwoty należności głównej po dniu zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności do dnia poprzedzającego dzień złożenia pozwu mieszczących się w kwocie hipoteki umownej kaucyjnej, która wynosi 228.632,34 zł.

Powód wniósł o zasądzenie powyższej kwoty z zastrzeżeniem na rzecz pozwanego prawa do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność do prawa własności nieruchomości położonej w J. o nr KW: (...). Ponadto powód wniósł o zasądzenie na rzecz strony powodowej od pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych oraz opłatę od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazał, że zarzut przedawnienia roszczenia podniesiony przez pozwaną jest uzasadniony, jednak należy mieć na uwadze art. 77 ustawy i księgach wieczystych i hipotece, zgodnie z którym przedawnienie roszczenia pozostaje bez wpływu na wymagalność wierzytelności zabezpieczonej hipotecznie. Wierzyciel hipoteczny posiada prawo do zaspokojenia się z zabezpieczonej hipotecznie nieruchomości.

Pismem z dnia 27 lipca 2018 roku powód wniósł o wezwanie do udziału w postępowaniu R. K. w charakterze strony pozwanej. Wskazał, że strona powodowa przeprowadziła czynności, które potwierdziły, że ww. zamieszkuje pod adresem wskazanym przez powoda w treści pozwu.

Podczas rozprawy przeprowadzonej w dniu 17 sierpnia 2018 roku strona pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie pozwu w zakresie wskazanym przez pozwanego.

Również podczas ww. rozprawy Sąd postanowił wezwać do udziału w sprawie w charakterze pozwanego R. K..

Podczas rozprawy przeprowadzonej w dniu 12 października 2018 roku, pozwana wskazała, że art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece dotyczy wierzyciela hipotecznego, podczas gdy powód takim nie jest, gdyż jego hipoteka została wykreślona, a nowy właściciel nabył nieruchomość w stanie wolnym od obciążeń. Nadto powołany przepis nie dotyczy należności ubocznych, co czyni zasadnym zarzut przedawnienia. Pozwany R. K. przychylił się do stanowiska pozwanej A. K. i podniósł te same zarzuty.

W piśmie procesowym z dnia 12 października 2018 roku powód oświadczył, że cofa pozew bez zrzeczenia się roszczenia:

- w stosunku do pozwanej A. K. w zakresie żądania zasądzenia kwoty 112.632,34 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie,

- w stosunku do pozwanego R. K. w zakresie żądania zasądzenia kwoty 248.896,58 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Ponadto powód wniósł o umorzenie postępowania w zakresie wynikającym ze złożonego oświadczenia o cofnięciu pozwu, a także o zasądzenie na rzecz powoda od pozwanych solidarnie kwoty 116.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty, jak również o zasądzenie na rzecz strony powodowej od pozwanych solidarnie zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych a także opłatę skarbową od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu wskazał, że fakt sprzedaży nieruchomości nie wpłynie negatywnie na zasadność roszczeń powoda, a w okolicznościach sprawy nadal powinien być traktowany jako wierzyciel hipoteczny. Z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności, w miejsce ujawnionych praw powstaje prawo do zaspokojenia się z ceny nabycia, z pierwszeństwem przewidzianym w przepisach o podziale sumy uzyskanej z egzekucji. Wobec powyższego realizacja prawa zaspokojenia się z ceny nabycia, które powstaje w miejsce wygasłej hipoteki powinna następować na zasadach, jak w przypadku wierzyciela hipotecznego. Wierzyciel któremu przysługuje prawo zaspokojenia się z ceny nabycia pochodzącej ze sprzedaży nieruchomości w toku egzekucji powinien znajdować się w takiej samej sytuacji jak wierzyciel któremu przysługuje hipoteka. Wierzyciel hipoteczny uczestniczy w podziale sumy uzyskanej z egzekucji. Strona powodowa będąca wierzycielem hipotecznym będzie więc uczestniczyć w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji, a środki jej przypadające powinna otrzymać po uzyskaniu tytułu wykonawczego.

Podczas rozprawy przeprowadzonej w dniu 26 października 2018 roku pozwana nie wyraża zgody na częściowe cofnięcie pozwu, jak wskazał w piśmie z dnia 12 października 2018 roku.

Podczas rozprawy przeprowadzonej w dniu 6 lutego 2019 roku pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie pozwu w zakresie w jakim powód wskazał w piśmie procesowym z dnia 12 października 2018 roku. Jednocześnie pozwana wniosła o zasądzenie zwrotu kosztów od strony powodowej w zakresie cofnięcia roszczenia. Wskazała także, że w przypadku przyjęcia, że zasadne jest roszczenie co do kwoty 116.000 zł to odsetki nie mogą być zasądzone od dnia złożenia

pozwu, lecz najwcześniej od dnia złożenia pisma z dnia 12 października 2018 r. kiedy strona powodowa ostatecznie sprecyzowała swoje roszczenie.

Pozwany R. K. w pełni podzielił stanowisko pozwanej A. K..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 grudnia 2007 roku pozwani A. K. i R. K. zawarli z (...) Bank S.A. w K. – DOM Oddziałem w Ł. umowę kredytu hipotecznego nr (...). Zgodnie z § 1 umowy o kredyt (...) Bank S.A. w K. udzielił pozwanym kredytu, który w dacie sporządzenia umowy stanowił równowartość 64.908,11 CHF. Spłata kredytu miała nastąpić w 300 miesięcznych równych ratach kapitałowo – odsetkowych. W § 3 umowy kredytu strony ustaliły, że zabezpieczeniem spłaty kredytu jest hipoteka kaucyjna na rzecz banku w złotych polskich do kwoty stanowiącej 170% kwoty kredytu, na nieruchomości w postaci lokalu mieszkalnego położonego w J., przy ul. (...) o pow. 49,15 m², o nr KW: (...) (obecnie (...)).

(dowód: odpis umowy kredytu zawartej przez pozwaną z (...) Bank S.A. w K. w dniu 14.12.2007 roku k. 18-32)

W celu zabezpieczenia wierzytelności z tytułu udzielonego kredytu na podstawie wyżej wymienionego postanowienia umownego, na nieruchomości pozwanej, stanowiącej lokal mieszkalny nr (...), położony w J. przy ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w Jaworznie prowadzi księgę wieczystą nr (...), na rzecz (...) Bank S.A. w K. Oddział w Ł. w 2007 roku ustanowiona została hipoteka umowna kaucyjna w kwocie 228.632,34 zł.

(dowód: odpis zupełny księgi wieczystej o numerze (...) z dnia 2.08.2016 roku k. 33-40)

W związku z zaprzestaniem przez pozwanych spłaty kredytu, w dniu 16 sierpnia 2010 r. bank wypowiedział pozwanym umowę kredytu z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. W dniu następnym po upływie okresu wypowiedzenia całość środków kredytowych wraz z odsetkami i kosztami stała się wymagalna.

(dowód: oświadczenie kredytodawcy o wypowiedzeniu umowy kredytu z dnia 16.08.2010 roku k. 42)

Wobec niespłacenia zobowiązania (...) Bank S.A. w dniu 20 grudnia 2010 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny o nr (...), któremu Sąd Rejonowy w Jaworznie w sprawie o sygn. akt I Co 6116/10 postanowieniem z dnia 4 stycznia 2011 roku nadał klauzulę wykonalności.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny wystawiony przez (...) Bank S.A. w dniu 20.12.2010 roku o numerze (...) oraz postanowienie Sądu Rejonowego w Jaworznie z dnia 4.01.2011 roku k. 43-44)

(...) S. A. w W. wszczął u Komornika Sądowego przy Sadzie Rejonowym w Jaworznie W. W. postępowanie egzekucyjne przeciwko ww. powodom na podstawie ww. tytułu wykonawczego, po czym postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2015 roku umorzył je na wniosek tegoż wierzyciela. Na podstawie postanowienia o umorzeniu postępowania Komornik egzekwuje od pozwanych koszty postępowania egzekucyjnego na swoją rzecz. Żadne dalsze kwoty nie są zaś egzekwowane na rzecz pierwotnego wierzyciela.

(dowód: postanowienie Komornika przy SR w Jaworznie W. W., z dnia 29.04.2015 roku, w sprawie Km 490/11 k. 45)

Na podstawie Umowy Sprzedaży Wierzytelności z dnia 31 marca 2014 r., o nr (...) zmienionej Aneksem nr (...) do ww. umowy (...) Bank S.A. przeniósł na powoda wierzytelność przysługującą mu z tytułu wskazanej powyżej Umowy Kredytu. Na nabytą od Banku wierzytelność w kwocie (...),71, według stanu na dzień 31 marca 2014 roku składały się:

a) kapitał na dzień 31.03. (...) 201.653,00 zł

b) odsetki umowne naliczone na dzień 31.03.2014 r. 2.852,86 zł

c) odsetki karne naliczone na dzień 31.03.2014 r. 116.551,91 zł

d) koszty na dzień 31.03.2014 r. 2.236,94 zł

Przedmiotowa wierzytelność wobec pozwanych została oznaczona w Załączniku nr 1 do Aneksu nr (...) z dnia 10 lutego 2015 r. do Umowy Sprzedaży Wierzytelności, pod nr: Ip. 414, id klienta/wierzytelności: (...).

(dowód: umowa sprzedaży wierzytelności numer 4/2014 roku z dnia 31.03.2014 roku, wyciąg z wykazu wierzytelności objętych umową k. 46 - 111)

Od dnia 4 października 2007 roku A. K. i R. K. byli właścicielami lokalu mieszkalnego nr (...) stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w J., przy ul. (...) o nr KW: (...). W dniu 20 grudnia 2007 roku została utworzona hipoteka umowna kaucyjna na rzecz (...) Bank S.A. w K. Oddział w Ł. opiekująca na sumę 228.632,34 zł. W dniu 12 stycznia 2015 roku, na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego i ewidencji analitycznej, w miejsce dotychczasowego wierzyciela wpisano Prokurę Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty. Powyższy zapis został wykreślony w dniu 30 marca 2015 roku. W dniu 30 marca 2015 roku na mocy postanowienia o przysądzeniu własności Sądu Rejonowego w Jaworznie w sprawie o sygn. akt I Co 1475/11 własność ww. nieruchomości przeszła na E. D..

(dowód: odpis zupełny KW o numerze (...) z dnia 2.08.2016 r. k. 233-240)

Na dzień 11 października 2018 roku właścicielem nieruchomości była E. D.. Nieruchomość w ww. dniu nie była obciążona hipoteką.

(dowód: wydruk aktualny z KW o numerze (...) z dnia 11.10.2018 r. k. 293-298)

W wyniku egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaworznie W. W. ze sprzedaży nieruchomości o nr KW: (...), uzyskał sumę podlegającą podziałowi w kwocie 116.000,00 zł. W wyniku sporządzonego projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z ww. nieruchomości powodowi z tego tytułu przypadła kwota w wysokości 100.076,55 zł zaspokajana w kategorii piątej. Powyższy plan podziału jest prawomocny, zaś kwota przypadająca według planu powodowi została przez Komornika złożona na rachunku depozytowym.

(dowód: postanowienie Komornika z dnia 8.06.2015 r. – k. 322- k. 293-298)

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie wyżej wskazanych dokumentów, którym dał wiarę w całości. Okoliczności faktyczne nie było zresztą zasadniczo kwestionowane przez strony postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie powoda jedynie w części zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zważyć należy, że roszczenie powoda dotyczy odpowiedzialności dłużników osobistych, będących jednocześnie dłużnikami hipotecznym w odniesieniu do wierzytelności hipotecznej wpisanej do księgi wieczystej nieruchomości położonej w J. przy ul. (...) o nr KW: (...) do czasu sprzedaży tej nieruchomości w drodze licytacji.

Precyzując, powód dochodził od pozwanych zapłaty, powołując się na umowę kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 14 grudnia 2007 r. wskazując jednocześnie na zabezpieczenie wierzytelności hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 228.632,34 zł. Ww. hipoteka została ustanowiona na rzecz (...) Bank S.A. w 2007 roku, a przepisana na powoda w styczniu 2015 roku. Nieruchomość z kolei została sprzedana w drodze licytacji w marcu 2015 roku.

Zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz.U z 2017r., poz. 1876), przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty

oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. W myśl art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. § 2 w/w przepisu stanowi, że wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

Pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując na trzyletni termin przedawnienia roszczenia z art. 118 k.c. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. bieg przedawnienia przerywa się: przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, nadto w myśl pkt 2 powołanego przepisu bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje lub przez wszczęcie mediacji (art. 123 § 1 pkt 3 k.c.) S. przerwy biegu przedawnienia wywołanej przez zbywcę wierzytelności odnoszą się z zasady także do cesjonariusza. Nabywa on wierzytelność w takim kształcie, w jakim przysługiwała ona zbywcy, także pod względem „stanu” jej przedawnienia. Reguły te nie mają jednak zastosowania do przerwy biegu przedawnienia, która została spowodowana dochodzeniem roszczenia na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Stanowisko Sądu Najwyższego w tym zakresie zostało sformułowane wprost w uchwale z dnia 29 czerwca 2016 r. (III CZP 29/16). Przyjęto w niej, że w razie cesji wierzytelności przerwa biegu przedawnienia wywołana złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji na podstawie tego dokumentu zachowa swój skutek wyłącznie wobec tych cesjonariuszy, którzy sami mogliby posłużyć się bankowym tytułem egzekucyjnym. W pozostałych sytuacjach przerwę biegu przedawnienia uznaje się za niebyłą, zatem bieg terminu przedawnienia w stosunku do nabywcy wierzytelności określa się na zasadach ogólnych. Czynność wszczęcia postępowania klauzulowego czy egzekucyjnego przez bank wywołuje materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem egzekucyjnym czy też wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nie może się powołać na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania klauzulowego lub egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem. Wobec uznania, iż powód jest podmiotem prowadzącym działalność gospodarczą, w niniejszej sprawie zastosowanie będzie miał 3 – letni okres przedawnienia. Wierzyciel pierwotny pismem z dnia 16 sierpnia 2010 roku wystosował do strony pozwanej wypowiedzenie umowy kredytu z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia. W aktach sprawy brak jest dowodów potwierdzających kiedy dokładnie doręczono pozwanym oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, lecz okoliczność ich doręczenia nie była sporna (potwierdziła to pozwana na rozprawie w dniu 22 grudnia 2017 r.). Już zaś w grudniu 2010 r. Bank wystawił (...) i wniósł do Sądu o opatrzenie go klauzula wykonalności. Roszczenie z umowy kredytu stało się więc wymagalne w całości na krótko upływie 30 dni od sporządzenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy. Skoro pozew złożono dnia 11 sierpnia 2016 roku (k. 113-data stempla pocztowego na kopercie przesyłki), w dacie złożenia pozwu, roszczenie to było już z pewnością przedawnione. Gdyby zatem pozwani byli wyłącznie dłużnikami osobistym, samo stwierdzenie przedawnienia roszczenia, skutkowałoby jego oddaleniem. Strona powodowa przyjęła zresztą co do zasady trafność i skuteczność zarzutu przedawnienia i złożyła oświadczenie o częściowym cofnięciu pozwu. Należy jednak pamiętać, że pozwani są także dłużnikami hipotecznym.

Wierzytelnością hipoteczną jest prawo majątkowe o charakterze cywilnoprawnym, polegające na roszczeniu wierzyciela o spełnienie świadczenia pieniężnego, objętego zabezpieczeniem hipotecznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2017 r., I CSK 133/16, OSNC 2017, nr 11, poz. 129). Zgodnie z art. 77 u.k.w.h., przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej, poza roszczeniami o świadczenia uboczne. Przepis ten ma zastosowanie do właściciela nieruchomości będącego dłużnikiem osobistym, jak i do właściciela, który jest osobą trzecią. Przedawnienie wierzytelności hipotecznej wywołuje skutki tylko w sferze obligacyjnej. Jeżeli dłużnik jest dłużnikiem rzeczowym i dojdzie do przedawnienia wierzytelności, to będzie odpowiadał tylko rzeczowo. Właściciel nieruchomości, który jest jednocześnie dłużnikiem osobistym - tak jak pozwani w niniejszej sprawie - może bronić się przed żądaniem wierzyciela hipotecznego zarzutem przedawnienia wierzytelności głównej w zakresie zaspokojenia z innych składników majątkowych niż obciążona nieruchomość. Skutki przedawnienia wierzytelności hipotecznej polegają na tym, że właściciel przedmiotu hipoteki nie może skutecznie podnieść wobec wierzyciela

hipotecznego zarzutu przedawnienia wierzytelności zabezpieczonej hipoteką. Zgodnie z art. 79 u.k.w.h., w razie przelewu wierzytelności hipotecznej na nabywcę przechodzi także hipoteka, chyba że ustawa stanowi inaczej; hipoteka nie może być przeniesiona bez wierzytelności, którą zabezpiecza. Oznacza to, że hipoteka dzieli losy zabezpieczonej wierzytelności. Nie stanowi ona przedmiotu obrotu, a jej przejście jest następstwem przelewu wierzytelności (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., IV CSK 74/11, niepubl.). Dla przeniesienia hipoteki konieczny jest wpis w księdze wieczystej, który ma charakter konstytutywny. Przeniesienie hipoteki polega na usunięciu oznaczenia dotychczasowego wierzyciela i wpisaniu w to miejsce danych nowego wierzyciela - nabywcy wierzytelności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2018r., V CSK 212/17, LEX nr 2511527).

W niniejszej sprawie do przepisania hipoteki na rzecz powoda doszło w styczniu 2015 roku. W marcu tego samego roku doszło także do sprzedaży nieruchomości w drodze licytacji publicznej. Jednocześnie jednak sama hipoteka została ustanowiona na rzecz pierwotnego wierzyciela w 2007 roku.

Biorąc pod uwagę fakt, iż w niniejszej sprawie mamy do czynienia z hipoteką kaucyjną w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że co do zasady, zastosowanie znajduje znowelizowania ustawa o księgach wieczystych i hipotece, chyba że konstrukcyjnie związana jest z hipoteką zwykłą, którą uzupełnia, by umożliwić zabezpieczenie tych należności, których hipoteka zwykła nie obejmowała, a więc że jest hipoteką przewidzianą w obowiązującym poprzednio art. 102 ust. 2 u.k.w.h. Takie postanowienie realizuje założenie jednolitości prawnej zabezpieczenia, które ustanowiono z wykorzystaniem powiązanych ze sobą funkcjonalnie dwóch rodzajów hipoteki. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 14 lutego 2018 r. (opubl. LEX nr 2460043, Biul.SAKa (...) -37) w myśl art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 131, poz. 1075 - ustawa nowelizująca) do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej (tj. do 20 lutego 2011 r.) stosuje się przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, a do hipotek zwykłych - przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, co dotyczy też hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Nowelizacja rozróżniła zatem dwa rodzaje hipoteki kaucyjnej, a mianowicie hipotekę kaucyjną samodzielnie zabezpieczającą wierzytelność wraz z ewentualnymi roszczeniami ubocznymi (hipoteka kaucyjna tzw. "samodzielna"), a także hipotekę kaucyjną, która współwystępuje z hipoteką zwykłą i zabezpiecza jedynie roszczenia uboczne nieobjęte z mocy ustawy hipoteką zwykłą (hipoteka kaucyjna tzw. "niesamodzielna"). Każdy z tych rodzajów hipoteki kaucyjnej podlega osobnym normom intertemporalnym. Artykuł 10 ust. 2 zd. 2 ustawy nowelizującej nakazuje stosować reguły, które dotyczą hipoteki zwykłej, czyli przepisy u.k.w.h. w dotychczasowym brzmieniu, także w odniesieniu do współwystępującej z nią hipoteki kaucyjnej, gdy zabezpiecza ona tylko roszczenia uboczne. Odmienne zasady intertemporalne odnoszą się do hipoteki kaucyjnej, która samodzielnie zabezpiecza wierzytelność wraz z ewentualnymi roszczeniami ubocznymi, które podlegają znowelizowanym przepisom u.k.w.h., zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy nowelizującej. W niniejszej sprawie ustanowiona hipoteka kaucyjna występowała samodzielnie, zabezpieczając należność główną i należności uboczne. Zważywszy, że nowelizacja spowodowała zastąpienie dwóch typów hipoteki jednym, poddanie skutków zabezpieczenia hipotecznego jednej wierzytelności z należnościami ubocznymi dwóm różnym konstrukcyjnie rozwiązaniom byłoby nieracjonalne. Wobec powyższego, do hipoteki kaucyjnej zabezpieczającej wierzytelności z umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 14 grudnia 2007 r. mają zastosowanie przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu sprzed wejścia ustawy z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 r. Nr 131, poz. 1075). Zgodnie z art. 77 u.k.w.h., wpływ terminu przedawnienia nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia. W zdaniu drugim w/w przepis stanowi, że nie stosuje się go do roszczenia o odsetki - w brzmieniu obowiązującym do 19 lutego 2011 r., a po nowelizacji - do roszczenia o świadczenia uboczne. Treścią art. 77 u.k.w.h. nie jest wyznaczenie zakresu, w jakim wierzytelność uzyskuje zabezpieczenie hipoteczne, lecz powiązanie jakie istnieje pomiędzy przedawnieniem się zabezpieczonej wierzytelności a możliwością jej zaspokojenia z obciążonej rzeczy (prawa). Artykuł 104 u.k.w.h. określał przedmiot zabezpieczenia hipoteką kaucyjną w sposób odmienny niż art. 69 u.k.w.h. w odniesieniu do hipoteki zwykłej, ponieważ obejmował zabezpieczeniem odsetki oraz

koszty postępowania mieszczące się w sumie wymienionej we wpisie hipoteki, a nie "w granicach przewidzianych w odrębnych przepisach". Zakres ten był szerszy, co wyraźnie wskazywał art. 102 ust. 2 u.k.w.h., przewidujący możliwość wykorzystania hipoteki kaucyjnej do zabezpieczenia roszczeń związanych z wierzytelnością hipoteczną lecz nie objętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą. Rozszerzenie zakresu zabezpieczenia nie jest jednak równoznaczne z wprowadzeniem dalej idącego wyłączenia skutków przedawnienia niż przewidziane w art. 77 zd. 1 u.k.w.h. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2017 r., V CSK 233/16, LEX nr 2297421). Reasumując, należy stwierdzić, że należności odsetkowe zabezpieczone hipoteką kaucyjną, podlegają trzyletniemu okresowi przedawnienia jako świadczenia okresowe, stosownie do art. 118 k.c.

Nie można jednak nie zauważyć, że w niniejszej sprawie nieruchomości powodów będąca przedmiotem hipoteki została sprzedana w drodze licytacji publicznej. Sprzedaż ta nastąpiła po zmianie wierzyciela hipotecznego z pierwotnego (...) Bank S.A. na powoda. Zgodnie z art. 1000 § 1 k.p.c. z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności wygasają wszelkie prawa i skutki ujawnienia praw i roszczeń osobistych ciężące na nieruchomości. Na miejsce tych praw powstaje prawo do zaspokojenia z ceny nabycia z pierwszeństwem przewidzianym w przepisach o podziale ceny uzyskanej z egzekucji. Jak wynika z powyższego nabywca nieruchomości położonej w J. przy ul. (...) o nr KW: (...) w momencie przysądzenia własności nabył nieruchomość bez obciążeń, jednak z tym samym momentem wierzyciel hipoteczny - powód uzyskał prawo zaspokojenia się z ceny nabycia nieruchomości zgodnie ze sporządzonym planem podziału sumy uzyskanej z egzekucji z tej nieruchomości. W momencie sprzedaży nieruchomości prawo do zaspokojenia się z wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie wygasa wobec wierzyciela hipotecznego. Powodowi przysługuje więc prawo do zaspokojenia się z ceny nabycia nieruchomości w zakresie w jakim przypada mu należność. Ze zgromadzonego w sprawie materiały dowodowego wynika, iż w wyniku egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaworznie W. W. ze sprzedaży nieruchomości o nr KW: (...), uzyskał sumę podlegająca podziałowi w kwocie 116.000,00 zł. W wyniku sporządzonego projektu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z ww. nieruchomości powodowi z tego tytułu przypadła kwota w wysokości 100.076,55 zł zaspokajana w kategorii piątej. Plan podziału w tej wersji został zrealizowany, a przypadająca powodowi jako wierzycielowi hipotecznemu ww kwota została zdeponowana na rachunku depozytowym.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd w punkcie 2 wyroku na podstawie przepisu art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, art. 509 k.c., art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz art. 1000 § 1 k.p.c. zasądził solidarnie od pozwanych R. K. i A. K. na rzecz powoda Prokury Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego we W. kwotę 100.076,55 zł, jednocześnie ograniczając ich odpowiedzialność do kwoty zgromadzonej na rachunku depozytowym Ministra Finansów z przeznaczeniem dla powoda, a to w związku ze sporządzeniem planu podziału kwoty uzyskanej z egzekucji z nieruchomości lokalowej położonej w J. przy ulicy (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...), a objętej planem podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości z dnia 8 czerwca 2015 r., sporządzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Jaworznie W. W. pod sygn. akt Km 557/12.

Wobec cofnięcia powództwa w zakresie kwoty 248.896,58 zł oraz odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od tej kwoty Sąd w punkcie 1 wyroku na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 203 § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w tym zakresie. Jednocześnie Sąd uznał, że cofnięcie pozwu nie jest sprzeczne z prawem ani zasadami współzycia społecznego, nie zmierza również do obejścia prawa, wobec czego nie ma podstaw do uznania tej czynności za niedopuszczalną na podstawie art. 203 § 4 k.p.c.

W 3 sentencji wyroku Sąd oddalił powództwo ponad kwotę zasądzoną w pkt 2 i umorzoną w pkt 2 wyroku. Strona powodowa ostatecznie domagała się – jako nieprzedawnionej – kwoty uzyskanej z sprzedaży nieruchomości obciążonej hipoteką. W ocenie Sądu nie można jednak nie uwzględnić okoliczności, iż w sprawie został sporządzony prawomocny plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości. Według tego planu powodowi jako wierzycielowi hipotecznemu przeznaczono jedynie kwotę 100.076,55 zł. Jest to więc kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności pozwanych, gdyż roszczenie co do zasady jest przedawnione w całości. Jednocześnie jednak kwota

ta stanowi jedynie część należności głównej. Pozostałe więc części ostatecznego żądania pozwu (w tym odsetki w całości) podlegały oddaleniu, albowiem nie mieściły się w powyższej kwocie.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu nastąpiło na podstawie art. 100 k.p.c., stosownie do wyniku sprawy, pozostawiając ich szczegółowe rozstrzygnięcie referendarzowi sądowemu. Porównując treść pierwotnego żądania pozwu do kwoty zasądzonej w wyroku trzeba było ustalić, iż powód utrzymał się w swoim żądaniu w jedynie 27,43 %. Trafnie przy tym argumentowała strona pozwana, iż cofnięcie pozwu należy traktować jako przegrana powoda, szczególnie że wynikało z podniesienia przez pozwanych zarzutu przedawnienia.